

An. I. — No. 3.

Iunie, 1934.

STĂNA

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

TEOGRAFIA
OCT. L. VISTEMEAN
= SIDIU =
STR. AVRAM IANCU 16. — TELEF. 304

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEANU
INVĂȚĂTOR

REDAȚIA: STR. ALEXANDRU CEL BUN, 14
BUCUREȘTI

„STÂNĂ”

ORGAN AL OIERILOR. DIN INTREAGA ȚARĂ

APARE IN FIECARE LUNA

ABONAMENTE:

Pe un an	Lei 100
Pe 6 luni	” 60
Exemplarul	” 10

ADMINISTRAȚIA:

NICOLAE MUNTEANU
învățător
POIANA (Județul Sibiu)

CUPRINSUL:

8 Iunie — — — — —	„Stâna”
Român (poezie) — — — — —	Gh. D. Banu
La stână — — — — —	„ ”
Organizarea oierilor — — — — —	Costea Ciobanul
Cărți domnești privitoare la oierit	I. Manițiu
Culică (schița) urm. din n-rul trecut	Nic. Vonica
Stâna și ciobania (versuri) — —	Gh. Fântână-Dârdea
Fabricarea brânzei (Liptauer) —	I. Dăncilă
Dela stână (doine și chiuituri) —	* * *
Chestia lânei — — — — —	* * *
Un caz din lumea noastră — —	* * *
Dintr’o scrisoare — — — — —	* * *
Informațiuni — — — — —	* * *

8 Iunie

Sunt zile cari prin însemnătatea lor se tipăresc adânc în mintea popoarelor. Zile pline de nădejde și avânt pentru țară, zile ce risipesc desnădejdi și nu-

M. S. REGELE CAROL al II-lea

trec speranțe. Patru ani se împlinesc de când rechemat de toată suflarea de glasul mut al țării întregi, conducătorul consacrat își ia locul sorocit de destin.

Au fost zile de spontan și turburător entusiasm. Rareori s'a văzut cum un întreg popor îmbrățișează cu aceeași bucurie o cauză care trebuia să isbucnească din umbrele dedesupturilor cu o clipă mai devreme.

Bucuriile și entuziasmul sunt trecătoare. Ele nu se pot menține decât, când cel pentru care acestea se ivesc se arată la înălțimea acestor vuitoare bucurii. Dar acestea încă n'au conținut ci cresc. Ambasadorii comunelor din întreaga țară au arătat prin fața domnescului Palat, că acolo departe, în colț de țară, simpatiile sunt și mai treze.

Acestei iubiri mărturisite din partea poporului, M. S. Regele, a răspuns prin aceste cuvinte cari se vor risipi dealungul întregii țări, stabilind legătura de nedesfăcut între Rege și Poporul Său:

„Mergeți cu bine și spuneți tuturor românilor, că în sufletul meu bate înainte de toate un suflet românesc și că toată dragostea o închin poporului Meu“.

Nimic mai edificator ca dragostea pe care El ne-o nutrește. Noi — țara — vom ști să ne facem datoria!

„STĂNA“

Român,

Glia ta, ograda ta, altarul,
Vrăjmaşului cotropitor să nu-l laşi;
Când ţara te o chema să-i întăreşti hotarul
Nu te gândi, la sat, la cei rămaşi!

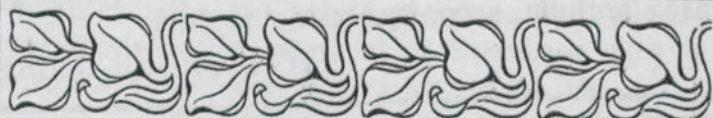
Cu pieptul tău, cu braţele şi arma,
Incredător în dreptul tău cel sfânt,
Să năvăleşti când s'o suna alarma,
Să-ţi aperi cu îndârjire palma de pământ!

Mormintele, din sat şi de pe ntinsuri
Sunt cheazăşia dreptului de veac;
Părinţii tăi murit-au pentru visuri
Şi te-au lăsat stăpân pe, glie pe harac!

Pământul tău, bogat, sărac cum este
Să-l aperi, căci ţi-l-au lăsat cu trudă...
In fluet, în caval — trecuta lor poveste
Îţi spune.. c'a fost luptă necrezut de crudă.

Român, pământul tău, graiul tău şi lege..
Să nu le laşi cotropitorilor nici când?
In candelă să-ţi ardă pentru Rege
Şi pentru ţară românescul gând!

Gheorghe D. Banu

La stână

Un paravan roșu ascunde soarele, ce-a scăpatat la asfințit, înspre Retezatul. Vântul domol adie pe culmi și văjiit de brazi s'aude departe. In vale șoptește părăul mititel, făcându-și apele spumoase printre stânci și balarii.

Spoit'a'n alb cu ferestruu mititele, stâna se zărește printre ierburi la marginea poenii. Un băetan cu obrajii rumeni și părul roșu cărlionțat, pășește grăbit pe cărarea ce șerpuește printre burueni, abia tărându-și opincile grele. Cu donița plină dela isvor, cu poalele fâlfâind în vântul ce bate, o fata tae culmea spre stână.

In șir, una câte una, oițele se ivesc pe coasta muntelui și mai la o parte un cioban spătos, cu părul lasat în valuri pe umeri și cu căciula turtită pe cap pășește rar, fluerând un cântec vechiu.

In mijlocul stânei arde cu flacăra mare un foc ce răspândește lumina vie prin toate colțurile. De jur împrejur cojoace și țoale, în neorânduială, acopăr paturi simple.

Rând pe rând sosesc ciobanii, făcând glume pe seama fetelor, care duc gălețile cu lapte Mămăliga fierbe de zor, în caldarea atârnată de cărlig, deasupra focului.

Pe lângă mescioara de brad, toți ai stânei se ospătează cu jintița, caș, brânză; în timp ce ciobanii povestesc din întâmplările zilei. Masa e pe sfârșite.

Un flăcău roșcovan înhață fluerul și începe un cântec de joc. In jurul mormanului de jeratec se joacă «învârțita»; însufețită de strigături și lovituri de opință.

* * *

E noapte târziu. Ciobanii stau pe lângă oi, în cojoace, dormitând. Munții batrâni se ridică nemișcați spre cerul înstelat. Natura doarme, cuprinsă de valul nopții.

Vântul mai îngână numai, aducând pe aripele sale mirosul ozonat de rășină.

Văjăit și scârțituri se mai aud, dinspre codrul de brad.

Peste stâna tăcută luna aruncă raze plezișe, făcând să sclipească argintiu, acoperișul ei de șindriță.

GHEORGHE D. BANU

Organizarea oierilor

Organizarea oierilor este o chestiune de drept sau o chestiune de legi și una de moment. Este adică și o poruncă a ceasului de față. Aceasta însemnează tot atât că: într'o formă sau alta, după o lege sau alta oierii trebuie să se organizeze acum. Simțim noi de-aci că este vremea implinită, că este ceasul. Simțim aceasta din veștile pe care le culegem despre intruni-rile oierilor și pe care le redăm așa cum și nouă ni se vestesc și mai simțim acest lucru din pornirea cu care ni se scrie de atâția oieri cu privire la această problemă.

Cu privire la felul cum s'ar putea face această organizare sau cu privire la *tehnica* organizării cum altfel i s'ar mai putea spune, iată ce spicuiam dintr'un referat al D-lui Insp. N. Munteanu, adresat D-lui Ministru Manolescu-Strunga dela departamentul Agriculturii și Domeniilor:

„In legătură cu acest punct țin să vă reamintesc Domnule Ministru, că am conceput înființarea de *reuniuni* de oieri in fiecare comună unde se găsesc oieri.

Reuniunile dintr'un județ, vor forma uniunea oierilor din județul respectiv. Toate uniunile județene de oieri vor forma uniunea generală a oierilor din țară.

Aceste organizații strict profesionale se vor conduce și administra în baza statutelor tip ce Onor. Minister va elabora, prin deosebire de alte societăți profesionale sau culturale cu statute proprii, cari se aprobă de tribunal pe lângă o mulțime de greutăți și formalități.

Ministerul le va controla și supraveghea activitatea, precum tot el va lua măsurile ce crede de cuviință in caz de abatere dela statute.

Desigur aceste organizații se vor bucura de toată libertatea și solitudinea în acțiunea lor pur profesională.

Propun statutele tip elaborate de Minister pentru a asigura o conducere și administrare unitară pe întreaga țară“.

Credem că nu este locul aci să discutăm întrucât tehnica sau modul citat mai sus se acordează cu mecanismul statului sau mai precis întrucât acest fel de organizare intră in prevederile legilor existente și în care anume din ele.

Statul nostru are suficiente legi după care cetățeni se pot grupa în asociații culturale profesionale etc. Cetățenii trebuie să pornească numai cu gândul curat și cu dorul de mai bine și pot să se adune în colectivități pentru a-și putea studia apărarea, și desvolte interesele lor profesionale, (fără a urmări însă împărțirea de beneficii) în chip mai ușor și mai efectiv.

Dreptul de asociație ne este consfințit prin Constituție și este organizat prin lege fie aceasta „legea asupra sindicatelor profesionale“, fie „legea asupra persoanelor morale și juridice“ sau altele.

Pentru o mai ușoară îndeplinire a unei organizări utile statul poate veni ca în cazul legii pentru recunoașterea ca personalitate, morală a sindicatelor agricole, cu legi speciale precum în alte cazuri (mai noi) statul poate prevedea recunoașterea unor asociații prin derogarea dela legea acestora sau poate impune în cadrul unei organizații mai largi, obligații noi pentru asociația similară care vrea să obțină personalitatea morală.

Prin prisma acestor spuse poate fi văzută destul de sumar problema organizării de drept a oierilor și paralel cu acestea se poate întrevădea calea ce se va urma în această organizație.

Lăsăm altora mai competenți și timpului să dibuiască și să aleagă ei calea cea mai bună și mai dreaptă știind că „nevoia te învață“ și că organizarea care a început își va nemeri calea pe cât dorința de organizare este mai mare și mai simțită.

Noi vom aminti oierilor de acum și ne vom mărturisi nouă înșine prin rândurile cari amână sfârșitul acestui articol că organizarea oierilor este o trebuință a momentului dar nu este un lucru tocmai nou. Oierii prin firea ocupației lor au simțit totdeauna nevoia de a fi organizați.

Dacă citim în documentele privitoare la oierit cari ating numărul cel mai mare între anii 1700 și 1800 și mai cu seamă în preajma anilor 1792—93 când ni se pare că oieritul ar fi fost în starea cea mai înfloritoare, vedem că fie pentru a trata cu saigii prețul oilor lor fie cu beilicgii, impozitul oieritului, prețul de ieșire a oilor din țară ș. a. oierii se înfățișau de atâtea ori organizați în „tovărășii“ sau „companii“.

Însăși stăpânirea fie cea din țara românească fie Austro-Ungaria înțelegeau pe de altă parte să vină în ajutorul acestei

ocupații prin înființarea „agențiilor crăiești“ cari luau sub scutul lor pe ciobanii târлаși cari căutau pășune pentru oile lor în țările românești. Cunoaștem astfel numele celor dintâi consuli austriaci la București și Iași și anume: Metzburg la 1787, Merkelius la 1788, Fleischhake la 1816, etc.

Trebue să recunoaștem însă că de atunci lucrurile s'au schimbat mult.

Dacă altădată chestiunile ciobănești aveau și o pronunțată latură politică putând deștepta bănueli la stăpânii acelor vremuri dacă la greutățile ocupației lor se adăuga atunci și nevoia de pașapoarte, vămi, etc., pentru a trece granița de două ori în fiecare an, astăzi chestiunea a devenit de o înfățișare strict economică, fără a se fi ușurat însă cu ceva economul de oi.

Ba cu dreptate se poate spune că s'a îngreunat căci dacă altădată se găsea un Domn oricând mai bun la inimă care se muia la rugămintțile ciobanilor necăjiți făcându-le fie o scutire fie numai o ușurare la biruri (oieritul) sau altele, astăzi nu se mai poate pretinde cu aceiași sorți de izbândă un privilegiu care ar lovi imediat în interesele unei alte clase de producție.

Asta nu însemnează că trebue să ne mulțumim cu ceea ce vremurile și întâmplările aduc și nici nu însemnează că omul nu mai hotărăște în bună parte mersul lucrurilor, dar însemnează că pentru aceasta el trebue să cunoască mai mult și să fie mai bine organizat căci acolo unde unul singur nu se va putea face auzit, vor fi cu siguranță auziți mulți.

Deaceia încheiem spunând că, fără a aștepta să le vie totul de-a gata oierii din fiecare colț trebue să-și strângă rândurile.

COSTEA CIOBANUL

Cărți domnești privitoare la oierit

Se știe că păstorii din Ardeal, din cele mai vechi timpuri, au avut legături strânse cu Țările române. Munții, nu erau o piedică pentru ei, care să-i oprească din drumul firesc de a căuta pășuni bogate, nu numai în întinsa câmpie, ci, mergând până în bălțile stufoase ale Dunării, iar deacolo, adeseori trecând peste Nistru, în largul șes rusesc.

Avem nenumărate *cărți domnești* mai ales din secolii XVII—XVIII-lea, în cari ni-se amintesc numele a o sumedenie de păstori ardeleni, cari au trecut în Țările române și cărora, Domnii stăpânitori, le dădeau o mulțime de scutiri de dijme pe oi, sau scutiri de taxa cunoscută pe atunci sub numele de «oierit», apoi diferite hotărâri privitoare la neînțelegerile și judecățile născute între ei și între slujbașii Domnilor, ori ceilalți locuitori. Păstorii ardeleni obțineau dela Domn, permisiunea de a colinda cu turmele pe colinele și câmpia Țărilor române.

În deosebi, ciobanii ardeleni, au avut legături mai strânse cu Țara-Românească. Astfel, în veacul al XVII, ciobanii din Țara-Bârsei, numiți și „Bârșani,” aveau deplină libertate să umble cu turmele lor, pe plaiurile și câmpia Țării-Românești, plătind pentru aceasta, câteva dări cari intrau în vistieria Domnească.

Viața acestor păstori, n'a fost tocmai ușoară, având să sufere multe neplăceri. Așa oierii ardeleni cari se găseau în Țara-Românească, — mai ales pentru secolii amintiți mai sus — sufereau neplăceri din partea slujbașilor Sultanelui din Constantinople, numiți „Saigii,” cari fiind trimiși să strângă oi pentru Sultan, forțau pe oieri să le vândă

oi cu un preț mult scăzut. Domnii, ce-i drept, îi asigurau de multe ori prin diferite cărți, de neplăcerile pe cari le întâmpinau, totuși, nu puteau întodeauna să-i apere, trebuind să asculte și ei, ordinul pornit din Țarigrad.

De aceea, de multe ori când Sultanul cerea oi pentru curtea lui, se luau și dela Bârsani «a douăzecea parte din turmele lor și ei trebuie să adauge și câte trei bani de cap de oaie pentru dusul acelor oi la locul de cuvînță».

Păstori ardeleni, au avut să mai îndure necazuri, nu numai pornite dela «Saigii» turcești, ci și dela slujbașii Domnului...

Ca și astăzi și atunci, — și ca în totdeauna — oamenii căutau să strângă cât mai multă avere. De aceea întrebuițau față de acești păstori, tot felul de mijloace și ne putem închipui, că nu se dădeau înapoi, de acolo de unde puteau scoate un venit bun. Iși mai primeau și pedeapsa — ce-l drept — dar, tot scăpau cu oi și cu bani dela acești ciobani.

Lămuriri mai amănunțite și mai vrednice de crezut, privitoare la ciobanii brașoveni, avem mai multe dela Domnul și marele martir al neamului românesc, Constantin Brâncoveanu (1688—1714).

Acesta dă la anul 1712 luna Ianuarie 12, o carte, pentru ciobanii din Șcheii Brașovului, prin care se hotărăște ce dări aveau să de ciobanii «vameșilor și vatafilor de plaiu», ai Domnului, sau altor slujbași domnești.

Nu se lua pentru oi, berbeci sau vite nici o dare, când intrau în Țara-Românească; în schimb, dacă își vor vinde cașcavalul în târgurile dela «Câmpina au la Văleni, au măcar în ce târgu, să-ș dea vama».

Dacă vroiau să-și ducă brânza în «Țara-Ungurească, pentru aceia să nu dea vamă». Când se întorceau primăvara dela câmpie la munte, ei dădeau vameșilor câte «un miel de turmă și vameșii le-au dat răvașă de ș'au dus oile

cu pace; ci precum au avut obiceiul, așa să fie și deacum înainte; și pe cât cai vor avea la turmă, să dea de cal po bani 2, că așa au fost obiceiul».

Tot în acea carte se luau măsuri privitoare la oile bolnave și la tunsul acestor oi. Cei cari tundeau oile «la Breaza au la Comarnic», sau ori unde și voiau să treacă lâna peste Carpați, «să dea vamă, de povară de cal bani 40, că așa au fost obiceiul».

Nu plăteau deasemenea nici o taxă, pentru pieile cari le luau de pe oile moarte și cari piei, voiau să le treacă în Ardeal.

Privitor la vinderea bucatelor, se hotărâu următoarele: când ciobanii brașoveni vindeau bucatetele lor negustorilor din Țara-Românească, dacă acești negustori nu plăteau vamă, trebuiau să o plătească ciobanii; dacă o plăteau negustorii, n'o mai plăteau ciobanii. În orice caz, se prescria ca să nu se ia vamă și dela unii și de la alții. Vama o încasau vameșii din județul unde se făcea vânzarea ori cumpărarea.

Se mai plătea o vamă «de câte 20 bani», «pentru calul împovărat cu vin».

Din această carte a lui Const. Brâncoveanu, putem vedea câtă grije și câtă dreptate avea față de acei păstori din Șcheii Brașovului, aflători în Țara-Românească.

GEORGE I. MANIȚIU

Se crede în general că viața păstorească e liniștită, lipsită de griji și are mult farmec și poezie întrânsă; realitatea însă, ne arată că și ea e supusă la multe și felurite mizerii, cauzate de oameni, de fiare și de natura schimbătoare și nesigură în socotelile oierilor.

ȘTEFAN METEȘ

Culică

II.

De câteva zile munții s'au întunecat. Vârfurile spintecă cu mânie pântecile balaurilor de aburi. Răniți, norii se întărată între ei, atâțați de vânturi reci.

Miroase a toamnă! Azi e Sânta-Maria-Mare. Culică a rămas singur cu sterpele căci nenea Ilie, vătaful s'a dus cu măgarul după merinde la stână. N'a vrut să-l lase pe el. Nenea Ilie știe că ciobanii și burlacii îl dușmănesc, și când îl prind, îl canunesc ca pe un sfânt. Și-i pare rău de el căci e tinerel, orfan și sărac, dar bun și harnic. Oamenii din munți sunt uneori răi și mai ales fără rușine. Dar lui îi pare rău ca de copilul lui de burlac bătrân. În munți se nasc înfrățirile cele mari, dar tot acolo și dușmăniile de moarte. Despre asta munții știu multe, dar li-s limbile legate...

Neîmpăcat că nu s'a putut duce la stână, Culică șade la adăpost de jneapăn. Pe genunchi și-a deschis un carnet gros, soios. Gânduri de lumină plouă în sufletul lui mustos ca o primăvară. Scrie un rând scurt apoi își pune creionul chimic între buze, cum ai pune tocul în călimară. Și rămâne cu el, așa, privind către țărniș, calzi și înfloriți, de dincolo de frământarea norilor toamnei. Acolo nu sunt burlaci și ciobani întunecoși și dușmani; acolo e numai el, Culică și Nuța, la o stână de soare cu oi năzdrăvane... Și iar scrie un rând: floare culeasă din țara aceea de lumină de dincolo de zări. Rândurile sunt versuri scurte, așa cum știe el că sunt versurile; iar versurile glas tainic într-o lume a tainei: iubirea.

Foaie verde de sălcuță,
Nu-te supăra mândruță.
Nu-te supăra pe mine,
C'am aprins dragoste'a'n tine
Și pe când arde mai bine,
O! pleca'n locuri străine.
Căci așa arde oriunde,
Dragostea când se aprinde.
Și'n mine arde mereu,
Focul doruțului tău...

Dar aici, un gând dușman se răsuci, vârtej de ghiață, în inima lui și frământarea norilor îi pârău mai infricoșătoare, iar clipa mai amară. Iși luă creionul dintre buze și scrise mai departe, apăsând, și tremurând de-o teamă ascunsă :

Nuțo, cine știe cine
Te va săruta pe tine,
Te va săruta, te-a strânge,
Inima'n mine-a plânge...

Dar nu mai continuă. Gândul era prea dureros. Iși strivi între dinți, buza de jos și o durere care-l amenința. Se ridică speriat de gândul celor ce vor fi și porni năuc să-și caute mi-oarele. Când ajunsese în vârf se opri să asculte clopote. Dar vântul îl învăluie în scutece moi de negură rece: leac bun pentru sufletul lui aprins. Iși strânse cojocul pe trup și dădu un chiot, semn că revine în viața țipătului de durere. Căinii depe lângă el începură să latre și să alerge către o dihanie primejdioasă, care acum le scutură trupul cu frig: toamna.

III.

La stână e fierberea tristă a plecării de toamnă. De două zile plouă cu zăpadă. Noroiul din bătașură stă să dea peste opinci, iar fumul din focuri se împrăștie ca o boloiță. Oamenii sunt uzi și întunecați. Unii stau pe lângă focuri înghițind, cu opinteli, fumul înecăcios și silindu-și ochii către o lume de cenușe și ploaie. Alții zac prin paturile din stână și din celar: dormitează înveliți în cojoace întoarse. Copiii plâng de vreme și de fum, iar băcile adună în desagi.

Nuța îndură greu vremea de-afară și vremea gândurilor ei păcloase. Azi au coborât și sterpele la stână. După amiază vor pleca la vale, deodată cu mănăștile. Acum le răvășesc în strungă și le buesc în grebeni. Culică dă ajutor. Mai adineaori a întâlnit-o la izvor. Parcă s'au fost vorbit. Negura îi ascundea din calea ochilor răi ai oamenilor.

Despărțirea le-a fost scurtă și grea de tremur dureros în inimi. El i-a mai dat un buluc de meștecă într'un coșuleț de brad. În coșuleț pusese și-o hârtiuță cu o scurtă poezie de-a lui: durere înăbușită într'o inimă simțitoare și fără noroc:

Meștecă din Ruginoasă,
Meștecă mândra când coasă
Și de mine-și amintește,
Lacrimi de dor o pornește.

Va plânge va hodini,
Noi nu ne-om mai întâlni...

Când i-a dat coșulețul cu meștecă simți că i-se goleşte sufletul și-i rămâne trist ca o casă pustie. Zise cu glas schimbat de emoție :

— S'o mesteci la iarnă ca să-ți aduci aminte de mine. Nuța a primit darul cu mâna tremurândă.

— La vară?... Ea a vrut să-și ușureze un chin cu întrebarea asta. El își coborî privirea către apa izvorului, ca să afle un răspuns pentru întrebarea care-l stăpânea de mult și pe el. Glasul izvorului era molcom și neînțeles ca veșnicia.

— Cine știe... răspunse el de dincolo de toate durerile de acum.

— Atunci, pace bună! și umblă sănătos! Ea a dovedit mare curaj dându-i mâna, poate pentru ultima dată.

— Pace bună, Nuțo! El a prins-o cu înfrigurarea clipei din urmă. A strâns-o puternic, ca pentru totdeauna. Prin negura toamnei s'au mai privit odată: priviri umede. Un glas dela stână le-a grăbit despărțirea...

După câteva ceasuri oile plecau către șesurile țării, la iernat. „Pace bună“, erau cuvintele cari vorbiau despre vara care a trecut, despre toamna, din neguri și despre vara care va răsări, caldă, din zăpezile iernei care vine; vorbiau despre o nouă întâlnire în munți...

Apoi cipoarele s'au rânduie pe plaiu în chiote de adio, în lătrat de câini și behăit, prelung de oi, cari știu căci simt, că pleacă în drum lung. Pădurea și văile din negură răsunau trist, a pustiu, răsunau de durerea despărțirii...

Culică chiotea și el și cânta din fluer în urma sterpelor inconjurat de câini. O furnicare îi imbrăca trupul. Nuța, reze-mată de gardul strungii și stăpănită de aceeași furnicare, nu-l vedea pe Culică prin negură dar îi cunoștea chiotul dureros și doina de dor. Ea a rămas mult acolo, în urma dorului din-tăi, în urma verii care a trecut, — cu inima strânsă de teama necunoscutului, cu sentimentul grozav al nestatorniciei vieții noastre trecătoare.

Pătrunsă de frigul ud din negură Nuța se zmunci de lângă gardul strungii și se duse la stână.

Stâna și ciobănia

Ah, stâna și ciobănia
A început poezia.
La'nceput tata Adam
A avut copil cioban,
Mai târziu moșul Avraam,
Păstoria oi în Canaan,
Mai apoi David prooroșul,
După oi grăia, cu Domnul.
Și rugându-se'n Psaltire
Oamenilor da de știre.
Iară Iacob băetan
Păștea turmelé'n Aran
Și pentru două femei
Paisprezece ani la mei,
Apoi Moise cel blând,
Când a fugit din Egipt
Șapte ani a ciobănit,
Lângă muntele Tabor,
La un popă Eator,
Și păscând oilé'n cânt
A grăit cu Domnul Sfânt,
Dintr'un rug de foc aprîns

Nu este nici un popor
Să nu cânte pe păstor.
Ciobanul la rîndul său,
E mai lângă Dumnezeu,
Căci merge cu turma'n câmp
Și pe ploae și pe vînt.
Vîntul bate'n el, lovește,
Și fața i-o rumenește.
De-i mîhnit bietul cioban

Cântă doina din caval.
 Spune dorul vântului,
 Din glasul cavalului.
 In câmp oile păscând,
 Fetele-l pândesc pe rând.
 Ciobanul modernizat
 Face ciobănia'n sat,
 Și'l mai vezi și'n crâșmă beat.
 Dar ciobanul din vechime,
 Avea stâna'n văgăune
 Il zărea doar sfinți și zâne.
 Când era copil pleca,
 Cu părul sur se'ntorcea.
 Toți sfinții din calendar
 Li avea scriși pe șerpar
 Avea plete pieptănate,
 Și mustățile 'nodate.
 De vedea vre-o fată mare
 Lăsa cașu'nchegătoare
 Și fugea pe munte'n vale.
 El dorea femeea'n vis
 Dar nicidecum inadins
 Era cal sălbătăcit.

Ah, femei vrăjitoare
 Tu'mblânzești totul sub soare
 De-i călugăr dela schit
 Sau de-i vr'un tâlhar cumplit
 De e rege sau popor,
 Sau de-i tigru îngrozitor,
 Imblânzești pe toți pe rând
 Și-i aduci sub al tău nimb.
 Păstrează-ți farmecul tău,
 Că-i dar dela Dumnezeu.

GHEORGHE FĂNTÂNĂ-Dârdea,
 Baciul Poiana-Sibiului

Prepararea brânzei moale de puțină (Liptauer)

Brânzeturile, având în vedere proveniența laptelui din care se fabrica, se împart în general în: brânzeturi de vacă și brânzeturi de oaie.

La noi în țară brânzeturile de oaie sunt cele mai căutate și apreciate. În timpurile din urmă (îmblându-se ceea ce se în face țările vecine) a început să se fabrice și la noi brânzeturi fine din laptele de vacă, care fiind eftin, dă posibilitatea fabricanților să concureze prețul brânzei de oaie, ce scade an de an.

O brânză care mai are încă preț și care se caută atât pe piața internă cât și în țările vecine, este brânza cunoscută sub numele de brânză Liptauer sau brânză de puțină. Ea este a 2-a brânză de oaie (intâia fiind Roquefort) ce se caută pe piețele străine (Germania, Austria, Polonia etc).

Prepararea ei este destul de simplă și toți acei care o fabrică la noi în țară cumpără cașul de oaie dela producători, de obicei primăvara când e foarte eftin. Câștigul ce-l au este dublu sau uneori chiar triplu,

În dorința de a veni în ajutorul aceluia, cari ar voi să fabrice această brânză, dau mai jos, în scurte cuvinte, fabricarea ei.

Brânza Liptau sau brânza de puțină, așa cum se vinde și peste graniță, se face din lapte de oaie.

Pregătirea ei constă în: prepararea cașului și fabricarea brânzei propriu zise.

Prepararea cașului. Laptelui de oaie, trecut prin o câț mai deasă strecurătoare, pentru a fi cât mai bine curățit de gunoaie, i se dă cheag. Dacă s'a răcit dela mulgere se încălzește atât încât introducând degetul în el să se simtă căldură, 30 - 35°c. Cheagul înainte de a se

da laptelui se lungește (diluiază) cu apă. Se dă atâta cheag încât laptele să se închege în 30—35 de minute. Dacă se încheagă mai repede brânza ce se va fabrica din acel caș va fi tare.

Din laptele încheat se pregătește așa numitul «caș de munte», adică laptele (coagulat) adunat, se rupe, se mărunțește cu mâinile, se adună apăsându-l cu mâinile la fundul cibărului, se trece apoi în masa de caș se mărunțește din nou pentru a îndepărta tot zerul și apoi strâns în masa de caș se atârână de un cui, unde se lasă 12—24 ore, pentru ca tot zerul să se scurgă din el. Când picăturile devin foarte rari, cașul se ia din cui și se scoate din (cârpă) masă, pentru a se pune în «celariu» să se coacă. Coptul durează de obicei 6—10 zile, după cum e vremea.

Prepararea brânzei Liptau. Din cașul copt se face brânza «ca untul» Liptau și iată cum: Cașul se curăță bine de mucegaiu, fie spalându-se bine cu apă sărată, fie răzându-l cu un cuțit. Dacă a făcut coaje ce e tare se va îndepărta și ea. Se rupe apoi în bucăți de 30—40 deg. și se gustă. Dacă are gust acru, cașul în bucăți se va lăsa de dimineața până seara în apă rece, pentru a-și pierde acea acreală. Apoi se presează în teasc bine, pentru a se scurge toată apa din el.

Bucățile acestea se mărunțesc cu o mașină de tocat carne, sau mai bine cu niște mașini cu suluri anume (valțuri) acolo unde este o cașerie pentru pregătirea acestei brânze.

După ce s'a trecut o dată prin mașina de tocat carne (sau una cu valțuri) se sară, socotind, la aceea care se vinde imediat 2 la sută, iar la aceea care se ține peste iarnă 6 la sută sare. După sărare se lasă câțva timp liniștită, spre a-și lua sare, după care timp se mai trece de 2 ori prin mașina de mărunțit. În fabricile mari sunt 2—3 feluri de mașini cu valțuri, care mărunțesc fin de tot, pentru că s'a

dovedit că cu cât este mai bine mărunțită cu atât este mai gustoasă. Când este gata, luată pe limbă trebuie să se simtă grunzi. Astfel pregătită se așează fie în donițe, fie în beșici. Dacă se poate donițele să fie căptușite cu hârtie de pergament și cât mai bine astupate, pentru că cu cât brânza va fi mai puțin în contact cu aerul cu atât se va păstra mai bine și mai mult.

Pentru ca brânza să rămână încontinuu proaspătă e recomandabil să se păstreze în pivnițe răcoroase 1—5°C. și nu prea uscate 60—70 la sută umiditate. Nici odată nu se pune direct pe pământ, ci totdeauna pe stâlășe de scânduri.

Dacă brânza nu se desface în curând, ci numai peste câteva luni, e bine să nu se mărunțească cu mașina, ci numai cu mâinile și așa să se păstreze în butoaie bine înfundate, până la vindere. Când se va vinde se va mărunți atunci cu mașina, cum am spus mai sus brânza astfel păstrată nu capătă gust pișcător.

Dacă nu este bine îndesată, atunci rămâne aer printre ea și se va mucegăi, va căpăta o culoare galbenă și un gust pișcător; iar dacă e păstrată într'un loc cald nu se ține proaspătă decât câteva zile: capătă gust iute pișcător și miros de ouă stricate.

Câtă brânză Liptau iese din 100 litri lapte? Din 100 litri lapte ies în mijlociu 14 kgr. brânză Liptau, așa că acolo unde piața o cere și atunci când și țara noastră își va organiza industria brânzeturilor — în special a celor de oaie — în așa fel ca să și exporte, brânza Liptau va juca un mare rol.

Pe piața noastră azi brânza Liptau se vinde rareori curată. Ea este de cele mai multe ori fabricată din caș de vacă amestecat cu de oaie, de aceea afară de brânza Liptauer Lica, nu are vre'una un bun nume, nici măcar în țară, dar de cum peste hotare.

DE LA STÂNĂ

DOINE ȘI CHIUITURI

OCT. 1. 1952
TIPOGRAFIA
MESTEMEAN
STR. AV. AR. 112-113
TELEF. 304

Trandafir roșu din țară
Mânios badia de-asăară
Că ce n'am eșit afară.
N'am eșit că n'am putut
Mi-a dat maica de cernut
Și mi-a dat o sătă deasă
Să nu pot eși din casă
Și mi-a dat una mai rară
Și-am eșit la badia afară.
Când a fost la sărutat
M'o chemat la frământat
Când o fost să-mi stâmpăr dorul
M'o chemat s'aprind`cuptorul.

Dorule bucată amară
Eși dela inimă afară
Dorule bucată ria
Eși dela inima mia
Că i destul de noua ai
De când la inimă stai.

CHIUITURI

Iasă lelea din celariu
Cu balmoșu' pe cheptariu
Pe nojiță
'I tot jintiță

Dragostile nevestești
Te bagă și pe ferești
Si te scot pe unde pot,
Pe sub streșină la pod.

Numai din umere fac
Toate fetele mă plac.

Chestiunea lânnei

Decurând s'a încheiat o convenție între Uniunea Sindicatelor Agricole cu sediul în București și anumiți fabricanți. Prin această convenție, fabricanții de postav se obligă să cumpere prin Uniunea Sindicatelor Agricole 2.000.000 kgr. lână țigaie. În acest scop s'a cerut — și credem s'a aprobat — un credit de Lei 1.000.000 la B. N. R. din care sumă se va plăti lâna țigaie și care sumă fabricanții o întorc treptat Băncii Naționale. Prețul stabilit pentru această lână este de lei: 4750 franco gara producător sau depozit de colectare. Acest preț se înțelege pentru lâna țigaie obișnuită curată, uscată, bine scuturată, astfel cum s'a tuns depe oi și fără codince. În totalul lânii predate se admite o toleranță de 7% lână țigaie colorată.

Se admite a se preda la fiecare partidă în parte până la cel mult 5% din cantitatea de lână predată codină pe prețul de lei: 23,75 care va fi pachetată separat.

Lâna se predă în sacii vânzătorului, cari se vor înapoi în cel mult 20 zile dela predare.

Predarea sa face în fața delegatului Uniunii, a delegatului fabricantului și a producătorului. Plata se face în baza adeverinței de primire a lânnei semnată de delegatul fabricii. Această convenție expiră la 1 Octombrie 1934, ceea ce însemnează că dela această dată fabricile se pot aproviziona singure.

Centrele de colectare fixate prin contract sunt: Costanța, Cerna-Vodă, Babadag, Brăila, Fetești, Ciulnița, Bazargic, Craiova, Bârlad, Traian-Val, Sărata, Cetatea Albă, Oradea Mare și Satu Mare.

În baza acestui contract fabricanții cumpărând cantitatea fixată de lână țigaie sunt liberi să importe zdrențe dacă au nevoie.

Constatăm cu surprindere și cu părere de rău că pentru lâna țurcană nu s'a fixat nici un preț și nici nu s'a impus obligația de a se cumpăra această lâna de cât dacă se dovedește că o anumită fabrică întrebuințează cel puțin 10 la sută lâna țurcană din totalul de lâna și fire de lâna prelucrată în fabrica sa și dacă Ministerul Armatei va face comandă de pături în care caz va stabili un preț de comun acord cu Uniunea Sindicatelor agricole.

D-l Inspector Nicolae Munteanu directorul revistei noastre, s'a interesat de această chestiune și a cerut să se fiixe pentru această lâna un preț de Lei 45 pe kgr.

Poate acest preț nu se va putea obține, dar totuși sfătuim pe oierii noștri să nu-și arunce lâna pe prețuri de nimic.

* * *

Un caz din lumea noastră

În coloanele unui ziar de «Dimineața» cetitorul a putut vedea în mai multe rânduri niște articole foarte puțin reverențioase la adresa prefectului de Sibiu, Dr. Nicolae Regman. Zicem reverențioase ca să nu spunem cuvântul greu care arată firea acestor articole înveninate de ură.

Cineva care nu știe sau care dela fire este mai lesne crezător ar putea crede că nici mai mult nici mai puțin, prefectul de Sibiu este unul dintre aceia pe cari poți să-l arăți cu degetul și despre care adevărul nu se poate spune tare...

Dar este și aci o explicație și pe acela care n'a putut-o prinde singur îl îndrumăm la un articol apărut în «Universul» în urma unuia din aceste articole ale «Dimineții». E vorba acolo de un persoagiu pe care articolul îl numește pe față «excroc».

Ei bine, între acest personajiu și conducerea ziarului «Dimineața», sunt legături de rudenie strânsă, iar tot între el și prefectul de Sibiu e supărare mare, dacă poate fi vorba de așa ceva între autoritatea de stat și funcționarul luat de guler.

Înțelegeți care vasăzică d-voastră cum devine cazul...

DINTR'O SCRISOARE

a d-lui Mitică A. Crăciunescu econom de vite din comuna Vaideeni jud. Valcea, extragem rândurile pline de însuflețire de mai jos și îi răspundem pe această cale, că pe lângă o scrisoare ce va primi din partea D lui Insp. N. Munteanu, ne vom strădui ca prin paginile acestei reviste să complectăm rând pe rând, cu sprijinul însuși al cititorilor cași în marea majoritate sunt oieri, să stabilim toate punctele programului ce vom îmbrățișa întru temeinica organizare a oierilor. Cititorul poate găsi chiar în numărul de față al revistei câteva date privitoare la această chestiune.

Domnule Director,

Vă aduc la cunoștință prin prezenta, asupra revistei «Stâna», ce o primesc din partea Dvs., pentru care vă foarte mulțumesc și tot deodată vă declar sufletește, că n'ați greșit-o, când m'ați avut în vedere și pe mine.

Am luptat mai de mult și voi lupta, cu cea mai mare energie, în această direcție; am stat de mult de vorbă cu frații și bunii prieteni ai mei Poenari, în această privință a oieritului, lăsată la voia întâmplării, cu toate că această ramură de bogăție, constituie un factor important în Economia Națională.

Vă rog să mă socotiți cu adevărat, ca pe cel mai de seamă luptător, în această direcție și vă rog să aveți o deosebită atenție față de mine și a-mi da relațiuni pentru organizarea ce trebuie făcută, pentru a da mâna bine în această luptă, frații de aci cu cei de acolo, a întinde acest sindicat în întreaga țară.

Al D-voastră devotat energetic,
MITICĂ A. CRĂCIUNESCU

Informațiuni

In Alba

În ziua de 2 Mai s'a ținut o consfătuire cu oierii din județul Alba. Au luat parte delegați ai comunelor de oieri :

Pianul de sus delegați: Ion Didiu și Ion Căndroiu.
Loman » Ion Merion și Ion Petrașcu.
Strungari » Ion Teodorescu.
Purcăreți » Ion Stanciu.

S'au discutat toate chestiunile ce privesc oieritul. S'a înființat Uniunea oierilor din județ, membrii în comitet fiind cei prezenți.

* * *

...Și în Gorj

În 23 Mai la ora 10, s'a ținut în sala prefecturii din Tg. Jiu, o consfătuire cu oierii din jud. Gorj. Au luat parte la această adunare un număr foarte mare de comune cu delegați ai oierilor. A fost o adunare foarte impunătoare atât prin numărul oierilor prezenți cât și prin discuțiile ce au avut loc. Adunarea s'a ținut sub președinția d-lui Insp. Nic. Munteanu care a desfășurat întreg programul de activitate al intereselor oierilor. S'a înființat Uniunea oierilor din jud. Gorj.

Comunele și numele delegaților îl vom publica în numărul viitor.

Toți cei prezenți au plecat mulțumiți și cu gândul hotărât de a înființa și în comunele lor Reuniuni de oieri,

cari se vor interesa de toate nevoile și suferințele celor cari le compun.

D-l revizor de control I. Jujulaș a mulțumit D-lui Munteanu, pentru îndemnul și sfaturile date.

D-l N. Munteanu a asigurat pe cei prezenți de toată bunăvoința guvernului și mai ales a D-lui Ministru I. Manolescu-Strunga, care se interesează de aproape de necazurile oierilor și tinde a le satisface toate cererile juste.

D-l Săvoiu prefectul județului a binevoit a da tot concursul pentru reușita adunării.

* * *

Revista „Stâna“ înțelege a sta la dispoziția celor cari au ceva de spus, de revendicat, sau vre-o plângere de făcut. Orice scrisoare de felul acesta se va trimite pe adresa Redacția revistei și va fi primită cu plăcere pentru că înțelegem să stăm în slujba oierilor de pretutindeni.

* * *

Sunt rugați oierii și toți cari au primit revista să ne achite abonamentul insistând și pe lângă alți cunoscuți să ne aboneze și să ne trimită nume de ale oierilor cunoscuți ca să le trimitem și lor revista.

* * *

Cărți primite la Redacție:

1) <i>Mocani în Dobrogea,</i>	} de Ion Ghelase
2) <i>Die Mokbanen</i>	

Rugăm revistele cărora le trimitem revista noastră «Stâna», să ne onoreze cu schimbul.

